

ACUM,
ÎNTR-O NOUĂ
ECRANIZARE DE
EXCEPȚIE

CORINT

CLASICI AI LITERATURII

ALEXANDRE DUMAS

Contele
de Monte-Cristo

ALEXANDRE DUMAS

Contele de Monte-Cristo

VOLUMUL I

Traducere din limba franceză și note de
CRISTINA JINGA

Prefață de
LILIANA ANGHEL

CLASICI AI LITERATURII

I

MARSILIA — SOSIREA

LA 24 FEBRUARIE 1815, omul de veghe din Notre-Dame de la Garde semnală corabia cu trei catarge, *Faraon*, care venea de la Smirna, prin Trieste și Neapole.

Ca de obicei, un vas de coastă se desprinsese numaidecât din port, trecu foarte aproape pe lângă castelul If și se îndreptă către corabie, ca s-o abordeze între Capul Morgion și Insula Rion.

Numaidecât, tot ca de obicei, platforma bateriei fortului Saint-Jean se umplu de curioși, căci, la Marsilia, sosirea unei corăbii este întotdeauna un eveniment foarte important, mai ales când această corabie, cum era *Faraonul*, fusese construită, greată și arimată pe șantierele anticei Foceea¹ și aparținea unui armator din oraș.

Între timp, corabia se apropia. Străbătuse cu bine strâmtoarea pe care vreun cutremur vulcanic o deschisese între insulele Calasareigne și Jaros, trecuse pe lângă Insula Pomègue și înainta, cu cele trei vele gabier, cu trinca și cu randa întinse, dar atât de încet și cu o înfățișare atât de tristă, încât spectatorii, cu acel instinct care presimte o nenorocire, se întrebă oare ce accident se întâmplase la bord. Totuși, cei mai pricepuți într-ale navigației observară că, dacă avusese loc vreun accident, el nu vătămase corabia, căci aceasta se mișca ușor, dând toate semnele că răspunde perfect la comenzi. Ancora era gata să fie lăsată la apă și hobanele bompresului erau desprinse. În apropiere de cârmaci, care se pregătea să conducă *Faraonul* prin intrarea îngustă a portului Marsiliei, stătea un tânăr cu gesturi iuți și ochii ageri,

---

¹ Cetate antică din Ionia, pe coasta de răsărit a Asiei Mici, care din secolul al VII-lea î.H. a avut o mare importanță comercială. Massalia (astăzi, Marsilia) a fost unul dintre contoarele sale comerciale întemeiate în Occident.

supraveghind fiecare manevră a vasului și repetând fiecare ordin al cârmaciului.

Neliniștea nelămurită care plutea asupra mulțimii îl impresionase mai cu seamă pe unul dintre spectatorii de pe esplanada Saint-Jean, ba într-atât încât acesta nu mai răbdă să aștepte intrarea corăbiei în port, ci sări într-o barcă micuță și porunci vâslaşului să-l ducă înaintea *Faraonului*, pe care îl ajunse în gol-fulețul din fața localului *Réserve*.

Văzându-l pe localnic apropiindu-se, tânărul marinar își părăsi postul de lângă cârmaci și veni, cu pălăria în mână, să se aplece peste parapetul corăbiei.

Era un tânăr de vreo optsprezece sau douăzeci de ani, înalt, zvelt, cu niște frumoși ochi negri și un păr ca abanosul. Din întreaga sa făptură se răspândea aerul acela de stăpânire de sine și hotărâre, specific oamenilor obișnuiți să înfrunte primejdiile încă din copilărie.

— Ah! Tu erai, Dantès? strigă omul din barcă. Ei, ce s-a întâmplat și ce-i cu tristețea asta de la bordul vostru?

— S-a întâmplat o mare nenorocire, domnule Morrel! răspunse tânărul. O mare nenorocire, mai ales pentru mine. În dreptul portului Civitavecchia, l-am pierdut pe bravul căpitan Leclère...

— Dar ce-a pățit? întrebă armatorul, vizibil ușurat. Ce i s-a întâmplat, mă rog, bravului căpitan?

— A murit.

— A căzut în mare?

— Nu, domnule. A fost răpus de o febră cerebrală, în chinuri cumplite.

Apoi, întorcându-se către oamenii săi:

— Hei, atenție! strigă el. La posturi, toată lumea! Pregătiți-vă de ancorare!

Oamenii îi dădură ascultare. Cât ai clipi, cei opt sau zece mateloți care alcătuiau echipajul se repezără care la scote, care la brațe, unii la fungi, alții la carcabasurile focurilor și, în sfârșit, alții la strângătoarele velelor.

Tânărul marinar aruncă o privire lipsită de emoții la acest început de manevră și, văzând că ordinele sale îi erau îndeplinite întocmai, se întoarce către omul cu care vorbise până atunci.

— Dar cum s-a întâmplat acest necaz? continuă armatorul, reluând discuția de unde o lăsase tânărul marinar.

— Doamne sfinte, cu totul pe neașteptate, domnule. După ce a stat îndelung de vorbă cu domnul comandant al portului, la Neapole, căpitanul Leclère a pornit la drum foarte neliniștit. Peste douăzeci și patru de ore, se îmbolnăvea de febră. Peste alte trei zile, murea... I-am făcut funeraliile obișnuite și acum se odihnește, înfășurat cum se cuvine într-un hamac, cu o ghiulea de treizeci și șase la picioare și cu alta de unu la cap, în dreptul Insulei El Giglio. I-am adus văduvei sale medalia de onoare și sabia lui. Merită, într-adevăr, să te războiești zece ani cu englezii, ca să ajungi să nici nu mori în patul tău, ca toată lumea! adăugă tânărul cu un zâmbet trist.

— Deh! Ce să-i faci, domnule Edmond, răspunse armatorul care părea din ce în ce mai împăcat. Toți suntem muritori și chiar e bine venit ca bătrânii să lase locul celor tineri, altminteri n-ar mai fi progres. Iar, din moment ce mă asiguri că încărcătura...

— Este în stare bună, domnule Morrel, aveți cuvântul meu. Și v-aș sfătui să nu socotiți câștigul din călătoria asta la mai puțin de 25 000 de franci.

Apoi, cum tocmai trecuseră de turnul rotund:

— Pregătiți-vă să învergați gabierul, trinca și randa! porunci tânărul marinar. Nu vă lăsați pe tânjală!

Ordinul se execută cu aproape tot atâta promptitudine ca pe un vas de război.

— Strângeți și învergați restul pânzelor!

La această ultimă comandă, toate pânzele fură coborâte, iar corabia continuă să înainteze aproape pe nesimțite, cu viteza rămasă.

— Și acum, dacă vreți să urcați, domnule Morrel, zise Dantès, observând nerăbdarea armatorului, iată că tocmai iese din cabină contabilul dumneavoastră, domnul Danglars, și o să vă dea el toate amănunțele pe care v-ați dori să le aflați. Eu unul trebuie să supraveghez ancorarea și să arborez pavilionul de doliu.

Armatorul nu așteptă să fie pofțit a doua oară. Apucă de frânghia pe care i-o azvârlise Dantès și, cu o sprinteneală care i-ar fi făcut cinste oricărui om al mării, se cățăără pe cuiele de scară bătute în bordajul pântecoasei corăbii, în vreme ce tânărul, reîntorcându-se la postul său de secund, lăsa conversația pe seama celui pe care îl anunțase cu numele de Danglars și care, ieșind din cabina sa, venea, într-adevăr, în întâmpinarea armatorului.

Noul personaj era un bărbat de douăzeci și cinci sau douăzeci și șase de ani, cu înfățișare destul de întunecată, slugarnic cu superiorii, obraznic cu subordonații. De aceea, pe lângă funcția sa de contabil, dintotdeauna privită cu aversiune de marinari, Danglars nu era, în general, văzut cu ochi buni de echipajul care, în schimb, îl adora pe Edmond Dantès.

— Ei bine, domnule Morrel, zise Danglars, ați aflat vestea rea, nu-i așa?

— Da, da, sărmanul căpitan Leclère! Ce om curajos și cinstit era!

— Și mai cu seamă era un marinar grozav, cu o experiență de o viață între cer și apă, așa cum se cuvine să fie cineva însărcinat cu afacerile unei firme atât de însemnate ca Morrel și fiul, răspunse Danglars.

— Bine dar, răspunse armatorul, urmărindu-l din ochi pe Dantès, care căuta locul de acostare, mi se pare că nu este nevoie să fii un marinar atât de bătrân, precum spui dumneata, Danglars, ca să-ți cunoști bine meseria, căci, uite, prietenul nostru Edmond și-o îndeplinește pe a lui, după câte îmi dau eu seama, ca un om care nu mai are nevoie să ceară sfatul nimănui.

— Da, zise Danglars azvârlind spre Dantès o privire piezișă, în care scăpără o scânteie de ură. Da, este tânăr și nu se dă înapoi de la nimic. Abia de murise căpitanul, când el a și preluat comanda, fără să întrebe pe nimeni, apoi ne-a făcut să pierdem o zi și jumătate la Insula Elba, în loc să ne întoarcem direct la Marsilia.

— Că a preluat comanda corăbiei, zise armatorul, asta era de datoria lui, ca secund. Dar că a pierdut o zi și jumătate la Insula Elba, aici a greșit. Cel puțin, dacă n-a avut de reparat vreo stricăciune la corabie.

— Corabia era în cea mai bună stare, la fel cum sunt și eu și cum vă doresc să fiți și dumneavoastră, domnule Morrel. Am pierdut o zi și jumătate doar pentru că așa i-a cășunat lui, pentru că a avut el poftă să pună piciorul pe uscat și-atâta tot.

— Dantès! strigă armatorul, întorcându-se către tânăr. Vino puțin, te rog!

— Iertați-mă, domnule, răspunse Dantès, vin într-o clipă!

Apoi, adresându-se echipajului:

— Ancora la apă! strigă el.

Numaidecât, ancora căzu, iar lanțul se desfășură zgomotos. Dantès rămase la postul său, deși se afla și cârmaciul de față, până când și această ultimă manevră se încheie. Apoi, strigă iarăși:

— Coborâți drapelul până la jumătatea catargului, puneți pavilionul în bernă, încrucișați vergile!

— Vedeți și dumneavoastră, zise Danglars, se crede deja căpitan, pe onoarea mea!

— Chiar asta și este, zise armatorul.

— Da, numai că-i lipsește numirea semnată de dumneavoastră și de asociatul dumneavoastră, domnule Morrel.

— Păi, și? De ce nu l-am lăsa în postul ăsta? făcu armatorul. Este tânăr, știu bine, dar mi se pare foarte potrivit și are deja foarte multă experiență în meseria lui.

O umbră trecu pe fruntea lui Danglars.

— Iertați-mă, domnule Morrel, zise Dantès apropiindu-se. Acum, o dată corabia ancorată, vă stau întru totul la dispoziție. M-ați chemat, nu-i așa?

Danglars se dădu un pas înapoi.

— Voiam să te întreb de ce v-ați oprit la Insula Elba?

— Nu știu, domnule. A trebuit să îndeplinesc un ultim ordin al căpitanului Leclère care, înainte de a muri, mi-a înmânat un pachet pentru marele mareșal Bertrand¹.

---

¹ Contele Henri Bertrand, general francez (1773–1844). Devotat împăratului Napoleon I, l-a însoțit în exil pe Insula Elba și pe Insula Sfânta Elena, apoi, în 1840, a organizat aducerea rămășițelor pământești ale împăratului în Franța (depuse la Domul Invalizilor).

— Așadar, l-ai văzut, Edmond?

— Pe cine?

— Pe marele mareșal?

— Da.

Morrel privi în jurul său și îl trase pe Dantès mai într-o parte.

— Și ce mai face împăratul? întrebă el cu însuflețire.

— Bine, după câte mi-am dat eu seama.

— Așadar, l-ai văzut și pe împărat?

— A intrat în cabinetul mareșalului, în timp ce mă aflam și eu acolo.

— Și i-ai vorbit?

— Mai precis el mi-a vorbit mie, domnule, zise Dantès zâmbind.

— Și ce ți-a spus?

— Mi-a pus câteva întrebări despre corabie, despre data plecării spre Marsilia, despre drumul pe care l-a făcut și despre încărcătură. Cred că, dacă ar fi fost goală și dacă eu i-aș fi fost proprietar, ar fi vrut s-o cumpere. Însă i-am spus că nu sunt decât secundul și că vasul aparține casei Morrel și fiul. „Aha! a zis el. Cunosc firma. Acești Morrel sunt armatori din tată-n fiu și a existat un Morrel care servea în același regiment cu mine, pe când eram în garnizoană la Valence.”

— Cât se poate de adevărat! strigă armatorul, foarte vesel. Acela era unchiul meu, Policar Morrel, care a devenit căpitan. Dantès, spune-i unchiului meu că împăratul și-a amintit de el și o să-l vezi plângând pe bătrânul *grogard*¹. Haide, haide, continuă armatorul, bătându-l pe tânăr prietenește pe umăr, ai făcut bine, Dantès, că ai urmat instrucțiunile căpitanului Leclère și te-ai oprit la Insula Elba, cu toate că, dacă se află că i-ai dat un pachet mareșalului și că ai stat de vorbă cu împăratul, s-ar putea să ai necazuri.

— Ce necazuri credeți c-aș avea, domnule? zise Dantès. Habar n-am ce anume i-am dus mareșalului, iar împăratul mi-a pus niște întrebări pe care le-ar fi putut pune oricui. Ah! Trebuie să

¹ Grogard (în limba franceză: *ursuz, nemulțumit, care bombăne*) — poreclă a soldatului din Vechea Gardă a lui Napoleon I.

mă iertați, iată că ne sosesc controalele sănătății și ale vămii. Îmi dați voie, nu-i așa?

— Desigur, fă ce ai de făcut, dragul meu Dantès!

Tânărul plecă și, când el se îndepărtă, Danglars se apropie:

— Ei, întrebă el, se pare că v-a dat motive întemeiate pentru faptul că a aruncat ancora la Porto-Ferraajo, nu-i așa?

— Excelente, dragul meu domn Danglars.

— Ah! Cu atât mai bine, răspuse acesta, căci este întotdeauna neplăcut să vezi că un tovarăș de-al tău nu-și face datoria.

— Dantès și-a făcut-o pe a sa, răspuse armatorul, și nu i se poate reproșa nimic. Căpitanul Leclère i-a ordonat escała.

— Fiindcă veni vorba de căpitanul Leclère, nu v-a dat o scrisoare din partea lui?

— Cine?

— Dantès.

— Mie, nu! Avea vreuna?

— Mi se pare că, în afară de pachet, căpitanul Leclère i-a mai încredințat și o scrisoare.

— De care anume pachet vorbești, Danglars?

— Păi, despre cel pe care Dantès l-a lăsat trecând prin Porto-Ferraajo, nu?

— De unde știi că avea de lăsat un pachet la Porto-Ferraajo?

Danglars roși.

— Treceam prin fața ușii căpitanului, care era întredeschisă, și l-am văzut când i-a dat lui Dantès un pachet și o scrisoare.

— Nu mi-a vorbit despre nici o scrisoare, zise armatorul. Dar, dacă există o asemenea scrisoare, o să mi-o dea el.

Danglars chibzui un moment.

— Atunci, vă rog, domnule Morrel, zise el, nu-i mai spuneți nimic lui Dantès. Poate că m-am înșelat.

În clipa aceea, tânărul secund se întoarse. Danglars se îndepărtă.

— Gata, dragul meu Dantès, acum ești liber? întrebă armatorul.

— Da, domnule.

— N-a durat mult.

— Nu. Le-am arătat vameșilor lista cu mărfurile noastre, cât despre registratură, aceasta a trimis un om cu vasul de coastă, căruia i-am dat documentele.

— Să înțeleg că nu mai ai nimic de făcut aici?

Dantès aruncă o privire rapidă în jurul lui.

— Nu, totul este în ordine.

— Atunci, poți să vii să iei masa cu noi?

— Iertați-mă, domnule Morrel, vă rog să mă iertați, dar prima vizită trebuie să i-o fac tatălui meu. Ceea ce nu înseamnă că vă sunt mai puțin recunoscător pentru onoarea pe care mi-o faceți invitându-mă.

— Ai dreptate, Dantès, ai dreptate. Știu că ești un fiu iubitor.

— Dar..., întrebă Dantès cu o oarecare șovăială, nu știți cumva dacă tatăl meu o duce bine cu sănătatea?

— Ba cred că da, dragul meu Edmond, cu toate că nu l-am văzut cu ochii mei.

— Da, stă mai mult închis în odăița lui.

— Asta dovedește, cel puțin, că nu i-a lipsit nimic cât timp ai fost tu plecat.

Dantès zâmbi.

— Tatăl meu este un om mândru, domnule, și, chiar dacă n-ar avea de nici unele, mă îndoiesc că i-ar cere ceva oricui pe lumea asta, poate numai lui Dumnezeu.

— Bine dar, după această primă vizită, te așteptăm negreșit.

— Îmi cer iertare încă o dată, domnule Morrel, dar, după vizita asta, mai am încă una de făcut, care nu este mai puțin dragă inimii mele.

— Ei! Adevărat, Dantès, uitasem că există acolo, la catalani, cineva care de bună seamă că te așteaptă cu nu mai puțină nerăbdare decât tatăl tău — frumoasa Mercédès.

Dantès zâmbi.

— Aha! făcu armatorul. Nu mă mai miră că a venit de trei ori să mă întrebe dacă am vești despre *Faraon*. La dracu', Edmond, nu ești deloc de plâns, căci ai o iubită fermecătoare!

— Dar nu este iubita mea, domnule, zise cu seriozitate tânărul marinar, este logodnica mea.

— Uneori e totuna, zise armatorul râzând.

— Nu și pentru noi, domnule, răspuse Dantès.

— Hai, gata, dragul meu Edmond, continuă armatorul, nu te mai țin. Te-ai ocupat cu atâta sânguință de treburile mele, încât îți dau oricât răgaz dorești ca să te ocupi acum și de ale tale. Ai nevoie de bani?

— Nu, domnule. Mi s-au plătit toate lefurile pentru călătorie, adică am banii pe aproape trei luni.

— Ești un băiat chibzuit, Edmond.

— Nu uitați că am un tată sărac, domnule Morrel.

— Da, da, știu că ești un fiu iubitor. Mergi atunci și vezi-ți tatăl. Și eu am un fiu și i-aș purta grozav de multă pică aceluia care, după o călătorie de trei luni, mi l-ar mai ține departe de mine.

— Atunci, îmi dați voie să plec? întrebă tânărul, salutând.

— Da, dacă nu mai ai nimic să-mi spui.

— Nu mai am.

— Căpitanul Leclère nu ți-a înmânat cumva, înainte de a muri, o scrisoare pentru mine?

— I-ar fi fost cu neputință s-o scrie, domnule. Dar întrebarea dumneavoastră mi-a amintit că trebuie să vă cer un concediu de cincisprezece zile.

— Ca să te însori?

— În primul rând pentru asta și apoi pentru că trebuie să mă duc până la Paris.

— Bine, bine! Ai oricât timp liber dorești, Dantès. Ne va lua pe puțin șase săptămâni să descărcăm corabia și n-o să fie gata pentru o nouă ieșire în larg mai devreme de trei luni... Numai că, peste trei luni, e musai să fii înapoi. Căci *Faraonul*, continuă armatorul bătându-l pe umăr pe tânărul marinar, n-o să poată pleca la drum fără căpitan.

— Fără căpitan! strigă Dantès cu ochi strălucitori de bucurie. Băgați bine de seamă ce spuneți, domnule, căci tocmai ați dat glas năzuințelor celor mai tainice din inima mea. Oare aveți de gând să mă numiți căpitan pe *Faraon*?

— Dacă aş fi fost singurul proprietar, acum ți-aş fi întins mâna, dragul meu Dantès, și ți-aş fi răspuns: „S-a făcut!”. Dar am un asociat și cunoști și tu proverbul italian: *Che a compagne a padrone*¹. Însă treaba e aranjată cel puțin jumătate, pentru că din două voturi ai deja unul. Ai încredere în mine că îl vei obține și pe celălalt, căci voi face tot ce-mi va sta în puteri.

— Oh, domnule Morrel! strigă tânărul marinar cu lacrimi în ochi, strângându-i mâinile armatorului. Domnule Morrel, vă mulțumesc, în numele tatălui meu și al lui Mercédès!

— Bine, bine, Edmond, doar există un Dumnezeu în Ceruri și pentru oamenii de ispravă, ce dracu'! Hai, du-te să-ți vezi tatăl, du-te să o vezi și pe Mercédès și vino, după aceea, și pe la mine.

— Nu vreți să vă conduc până la chei?

— Nu, mulțumesc. Rămân aici să-mi închei socotelile cu Danglars. Ai fost mulțumit de el în timpul călătoriei?

— Depinde ce înțelegeți prin această întrebare, domnule. În caz că mă întrebați dacă mi-a fost un bun tovarăș de drum — nu, întrucât cred că nu mă mai are la inimă din ziua în care am făcut prostia, după o mică ceartă iscată între noi doi, să-i propun să ne oprim zece minute pe Insula Monte-Cristo, ca să rezolvăm ce aveam de împărțit. Eu am greșit făcându-i această propunere, iar el a avut dreptate s-o refuze. Dacă mă întrebați despre el în calitate de contabil, cred că nu i se poate reproșa nimic și că veți fi mulțumit de cum și-a îndeplinit misiunea.

— Păi și atunci, Dantès, întreabă armatorul, dacă o să fii căpitanul *Faraonului*, o să-l păstrezi cu plăcere pe Danglars?

— Căpitan sau secund, domnule Morrel, răspunse Dantès, am să le arăt întotdeauna un deplin respect celor care se bucură de încrederea armatorilor mei.

— Ei, hai, Dantès! Bag seama că din toate punctele de vedere ești un băiat de ispravă. Să nu te mai reșin! Hai, du-te, că văd că stai ca pe jar.

— Așadar sunt în concediu? întrebă Dantès.

— Du-te, îți zic!

---

¹ Cine are un tovarăș de drum are stăpân (în limba italiană, în original).

— Îmi dați voie să împrumut barca dumneavoastră?

— Ia-o!

— La revedere, domnule Morrel, și mii de mulțumiri!

— La revedere, dragul meu Edmond, și mult noroc!

Tânărul marinar sări în barcă, se așeză la pupa și dădu ordin să fie dus pe mal la Canebière. Doi mateloți începură de îndată să vâslească viguros, iar barca se strecură, pe cât de repede era cu putință, printre miile de alte bărci înghesuite pe culoarul îngust dintre cele două rânduri de corăbii, care se întindea de la intrarea în port până la cheiul Orléans.

Armatorul îl petrecu din ochi, zâmbind, până ce ajunse la mal și îl văzu pe tânăr punând piciorul, dintr-un salt, pe dalele cheiului și dispărând, în clipa următoare, înghițit de mulțimea pestriță care, de la orele cinci ale dimineții până la orele nouă seara, înțesa faimoasa stradă Canebière — de care focenii moderni sunt atât de mândri încât spun cu cea mai mare seriozitate din lume și cu acea apăsare în glas care le conferă atâta caracter spuselor: „Dacă Parisul ar avea o stradă Canebière, atunci Parisul ar fi o mică Marsilie”.

Întorcându-se pe călcâie, armatorul îl descoperi în spatele său pe Danglars, care, aparent, îi aștepta ordinele, dar care, în realitate, îl urmărea și el pe tânărul marinar din priviri.

Numai că exista o mare deosebire de semnificație între aceste două priviri care petrecuseră unul și același om.

II TATĂL ȘI FIUL

SĂ-L LĂSĂM PE DANGLARS, zbatându-se în ghearele demonului urii, străduindu-se să-i strecoare armatorului la ureche, cu perfidie, câteva bănuieli împotriva tovarășului său și să-l urmărim pe Dantès, care, după ce străbătuse toată strada Canebière de la un capăt la altul, apucă pe strada Noailles, apoi intră într-o căsuță situată pe partea stângă a Aleilor Meilhan, urcă grăbit pe

o scară întunecoasă cele patru etaje și, ținându-se de balustradă cu o mână și încercând să-și potolească bătăile inimii cu cealaltă, se opri în fața unei uși întredeschise, care îi permitea să vadă până în capătul unei odăi micuțe.

Era odaia în care locuia tatăl lui Dantès.

Vestea sosirii *Faraonului* nu ajunsese încă până la bătrân, care, suit pe un scaun, se căznea să lege, cu o mână tremurândă, câteva fire de cicoare și de clematite, întinse pe întreg spalierul din fața ferestrei.

Deodată, bătrânul se simți prins în brațe și o voce bine cunoscută strigă în spatele lui:

— Tată, bunul meu tată!

Bătrânul dădu un țipăt și se întoarse. Apoi, văzându-l pe fiul său, se lăsă moale în brațele acestuia, tremurând și foarte palid.

— Ce ai tată? strigă tânărul neliniștit. Ești cumva bolnav?

— Nu, nu, dragul meu Edmond, băiatul meu, copilul meu, nu. Doar că nu te așteptam și bucuria, surpriza de a te revedea așa, pe nepusă masă... Ah! Dumnezeuule, cred c-o să mor!

— Ei hai, revino-ți, tată! Sunt eu, chiar eu! Se zice că bucuria nu face niciodată rău și de aceea am intrat fără să anunț. Hai-de, zâmbește-mi și nu te mai uita așa la mine, cu ochii aștia răătăciți! M-am întors și o să fim fericiți împreună!

— Cu atât mai bine, băiatule! reluă bătrânul. Dar de ce o să fim fericiți? Vrei să spui că nu mă mai părăsești? Hai, povestește-mi ce noroc ți-a ieșit în cale!

— Să mă ierte Dumnezeu, zise tânărul, dacă mă bucur de un noroc ivit în urma doliului unei familii, dar Dumnezeu știe că nu mi-am dorit norocul ăsta. Însă, așa a venit și nu am destulă tărie să mă simt mâhnit. Bravul căpitan Leclère a murit, tată, și este foarte posibil ca, ajutat de domnul Morrel, să obțin eu postul său. Înțelegi, tată? Căpitan la douăzeci de ani! Cu o sută de ludovici simbrie și un procent din câștig! Nu este oare mai mult decât putea nădăjdui un simplu marinar ca mine?

— Ba da, fiule, ba da, într-adevăr, zise bătrânul, este un mare noroc!

— Da, și vreau ca din cei dintâi bani pe care o să-i primesc să-ți fac rost de o căsuță a ta, cu o grădină în care să-ți crești clematitele, cicoarea și caprifoiul... Dar ce se întâmplă cu tine, tată? S-ar zice că ți-e rău?

— Răbdare, răbdare! O să-mi treacă.

Și, pierzându-și puterile, bătrânul dădu să cadă pe spate.

— Ei, hai, hai! zise tânărul. Un păhărel de vin, tată, și o să te pună pe picioare. Unde ai pus vinul?

— Nu, mulțumesc, nu-l căuta. Nu trebuie, făcu bătrânul, încercând să-l oprească pe fiul său.

— Ba trebuie, ba trebuie, tată! Spune-mi de unde să-l iau.

Și deschise grăbit vreo două sau trei ușițe ale dulapului.

— Degeaba..., zise bătrânul. Nu mai este vin.

— Cum așa, nu mai este vin?! zise Dantès, pălind, la rândul său, și privind când la obrajii trași și livizi ai bătrânului, când la dulapul gol. Cum așa, nu mai este vin? Ai dus lipsă de bani, tată?

— N-am dus lipsă de nimic, fiindcă iată-te înapoi, zise bătrânul.

— Da, dar... totuși, se bălbâi Dantès, ștergându-și nădușeala care-i șiroia pe frunte. Totuși ți-am lăsat două sute de franci, acum trei luni, când am plecat.

— Da, da, Edmond, e adevărat. Dar ai uitat, la plecare, de o mică datorie la vecinul Caderousse. El mi-a adus aminte de ea, zicându-mi că, dacă nu-i plătesc eu pentru tine, se va duce să-și ceară banii de la domnul Morrel. Atunci, înțelegi... de teamă să nu-ți iasă vorbe...

— Ei, ce?

— Ei bine, i-am plătit eu.

— Dar îi datoram o sută patruzeci de franci lui Caderousse! strigă Dantès.

— Da, da, băigui bătrânul.

— Și i-ai dat din cei două sute de franci pe care ți-i lăsasem? Bătrânul încuviință cu un semn din cap.

— Astfel încât ai trăit trei luni cu șazeci de franci! murmură tânărul.

— Știi doar că n-am nevoie de prea multe, zise bătrânul.

— Oh, Dumnezeuule, Dumnezeuule, iartă-mă! strigă Edmond aruncându-se în genunchi în fața bătrânelului.

— Ce faci?

— Oh, mi-ai sfâșiat inima!

— Ei! Acuma iată-te aici! zise bătrânul zâmbind. Și am dat uitării totul, căci acum totul este bine.

— Da, iată-mă aici, zise tânărul. M-am întors cu un viitor luminos și cu ceva bani. Ține, tată! adăugă el. Ia, ia de aici și trimite numaidecât să ți se cumpere ce-ți trebuie!

Și își goli pe masă buzunarele, care conțineau vreo douăzeci de monezi de aur, cinci sau șase monezi de câte cinci franci și un pumn de mărunțiș.

Chipul bătrânului Dantès înflori.

— Ai cui sunt banii ăștia? întrebă el

— Cum adică? Ai mei!... ai tăi!... ai noștri!... Ia-i, cumpără de mâncare, fii fericit, căci mâine o să mai fie și alții.

— Ușurel, ușurel, zise bătrânul cu un zâmbet. Dacă-mi dai voie, o să mă folosesc cumpătat de punga ta. Altminteri, dacă mă vede lumea cumpărând prea multe lucruri deodată, o să creadă că am fost silit să aștept întoarcerea ta ca să mi le pot permite.

— Fie cum dorești, dar, întâi de toate, ia-ți o servitoare, tată. Nu mai vreau să rămâi singur. Am niște cafea de contrabandă și niște tutun de cea mai bună calitate, într-un cufar micuț din cală. O să ți-l aduc mâine. Dar, sst! Vine cineva.

— Este Caderousse care o fi aflat că te-ai întors și care, desigur, vine să-ți ureze bun sosit.

— Bun, încă niște buze care spun una, în vreme ce inima simte alta, murmură Edmond. Dar nu contează, este un vecin care ne-a ajutat cândva, așa că hai să-l întâmpinăm frumos.

Într-adevăr, în clipa în care Edmond încheie de rostite aceste cuvinte cu voce joasă, își făcu apariția, în cadrul ușii de la intrare, capul negru și bărbos al lui Caderousse, un bărbat în vârstă de vreo douăzeci și cinci sau douăzeci și șase de ani. Ținea în mână o bucată de stofă, cu care, în calitatea sa de croitor, se pregătea să facă reverul unei haine.

— Hei! Așadar te-ai întors, Edmond? zise el cu un accent marsiliez dintre cele mai pronunțate și dezvelindu-și dinții albi ca fildeșul într-un zâmbet larg.

— După cum vezi, vecine Caderousse, și sunt gata să te ajut cu orice ți-ai dori, răspunse Dantès, ascunzându-și stângaci răceala sub această propunere de a-l servi.

— Mulțumesc, mulțumesc. Din fericire, n-am nevoie de nimic. Ba chiar, de multe ori, ceilalți au nevoie de ajutorul meu. (Dantès tresări.) Nu spun asta pentru tine, băiete! Eu ți-am împrumutat niște bani, tu mi i-ai dat înapoi, așa cum se cuvine între buni vecini, și suntem chit.

— Nu suntem niciodată chit față de cei care ne-au îndatorat, zise Dantès, căci, și dacă nu le mai datorăm bani, tot le datorăm recunoștință.

— Ce rost are să mai vorbim despre asta? Ce-a fost a fost. Să vorbim mai bine despre întoarcerea ta cu noroc, băiete. Am trecut, într-o doară, prin port, să caut niște stofă cafenie, că nu prea mai am, când m-am întâlnit cu prietenul Danglars.

„Tu, în Marsilia?”

„Ei da, după cum vezi”, mi-a răspuns el.

„Te credeam la Smirna.”

„Sută-n mie că am fost și pe acolo, căci de acolo mă întorc.”

„Și Edmond unde este, dragul de el?”

„Unde să fie? La tatăl lui, fără îndoială, mi-a răspuns Danglars.”

Așa că am dat fuga până aici, continuă Caderousse, ca să am plăcerea de a-i strânge mâna unui prieten.

— Bunul Caderousse, zise bătrânul, ține atât de mult la noi!

— Bineînțeles că țin la voi, ba chiar vă respect mult, căci oamenii cinstiți sunt păsări atât de rare! Ei, dar s-ar zice că te-ai îmbogățit, nu-i așa, băiete? adăugă croitorul, aruncând o privire piezișă către grămăjoara de aur și argint pe care Dantès o pusese pe masă.

Tânărul prinse din zbor sclipirea lăcomiei care însufleți ochii negri ai vecinului său:

— Ei, Doamne! zise el cu nepăsare. Banii aceștia nu sunt ai mei. Tocmai i-am spus tatălui meu că m-am temut să nu fi dus lipsă de ceva, în absența mea, iar el, ca să-mi arate că mă înșel, și-a golit punga pe masă. Hai, tată, continuă Dantès, acum poți să-ți pui banii înapoi în pușculiță... sau, mă rog, asta dacă vecinul Caderousse nu are cumva nevoie de bani, la rândul său, caz în care îi vor sta, cu siguranță, la dispoziție.

— Nu, băiete, zise Caderousse, n-am nevoie de nimic și, slavă Domnului, meseria îi asigură omului traiul. Păstrează-ți banii, păstrează-i... niciodată nu sunt prea mulți. Asta nu înseamnă că nu-ți sunt recunoscător pentru propunere, ca și când i-aș fi primit.

— Am făcut-o din toată inima, zise Dantès.

— Nu mă îndoiesc! Care va să zică, ești în cele mai bune relații cu domnul Morrel, răsfățatul?

— Domnul Morrel s-a arătat întotdeauna foarte bun cu mine, răspunse Dantès.

— În cazul ăsta, ai greșit refuzându-i invitația la masă.

— Cum adică, i-ai refuzat invitația la masă? repetă bătrânul Dantès. Așadar, te-a invitat la masă?

— Da, tată, zise Edmond zâmbitor, văzând uimirea pe care i-o stârnea bătrânului marea cinste care i se făcuse.

— Și, mă rog, de ce l-ai refuzat, fiule? întrebă bătrânul.

— Ca să ajung mai repede la tine, tată, răspunse tânărul. Mă grăbeam să te văd.

— Asta trebuie să-l fi supărat pe acest cumsecade domn Morrel, reluă Caderousse. Și, cum ținta ta este să ajungi căpitan, este o greșală să-ți superi armatorul.

— I-am explicat motivul, răspunse Dantès, și cred că m-a înțeles.

— Totuși, ca să devii căpitan, trebuie să te pui bine cu patronii.

— Sper să ajung căpitan și fără asta, răspunse Dantès.

— Prea bine, prea bine! Numirea asta le-ar face o mare plăcere tuturor prietenilor tăi vechi. Cunosoc eu pe cineva, colo, în spatele fortului Saint-Nicolas, care s-ar bucura mult.

— Mercédès? întrebă bătrânul.

— Da, tată, zise Dantès, și, cu îngăduința ta, acum fiindcă te-am văzut, fiindcă știi că ești sănătos și că ai tot ce-ți trebuie, o să-ți cer voie să mă lași să fac o vizită la catalani.

— Du-te, copilul meu, zise bătrânul Dantès, și Dumnezeu să te binecuvânteze cu soția ta, cum m-a binecuvântat și pe mine cu fiul meu!

— Soția? se miră Caderousse. O cam iei înainte, moș Dantès! Nu este încă soția lui, dacă nu mă înșel!

— Nu, dar, după toate probabilitățile, răspunse Edmond, nu va trece mult până să fie!

— Nu-i rău, zise Caderousse, mai bine că te grăbești, băiete!

— De ce?

— Pentru că Mercédès este o fată frumoasă, iar fetele frumoase nu duc lipsă de pretendenți, mai ales ea, după care se țin cu duiumul!

— Adevărat? făcu Edmond, cu un zâmbet de sub care străbătu o ușoară notă de neliniște.

— Oh, da! urmă Caderousse. Și încă niște partide strălucite. Dar acuma, înțelegi, de vreme ce o să devii căpitan, tu unul n-ai de ce să te mai temi de vreun refuz!

— Ceea ce vrea să însemne, reluă Dantès, cu un surâs ce-i ascundea prost îngrijorarea, că dacă n-aș mai ajunge căpitan...

— Ei, alta! făcu Caderousse.

— Lasă, lasă! zise tânărul. Eu am o părere mai bună decât tine despre femei în general și despre Mercédès în particular, și sunt convins că, indiferent dacă o să ajung sau nu căpitan, ea o să-mi rămână credincioasă.

— Cu atât mai bine, cu atât mai bine! zise Caderousse. Întotdeauna, când ești pe cale să te însori, este un lucru bun să ai încredere. Ce mai tura-vura! Ascultă-mă pe mine, băiete, nu mai pierde timpul, du-te numaidecât să-i dai de veste că te-ai întors și să-i spui și ei de speranțele tale de viitor.

— Am zburat! zise Edmond.

Își îmbrățișă tatăl, îl salută pe Caderousse cu un semn din cap și ieși.

Caderousse mai zăbovi un moment. Apoi, luându-și la revedere de la bătrânul Dantès, coborî, la rândul său, în stradă și porni să se întâlnească din nou cu Danglars, care îl aștepta la colțul străzii Senac.

— Ei, zise Danglars, l-ai văzut?

— Adineauri ne-am despărțit, zise Caderousse.

— Și a pomenit ceva despre speranțele sale de a ajunge căpitan?

— Vorbea de parcă ar fi fost numit deja.

— Ușurel! zise Danglars. Se cam grăbește, după părerea mea.

— Deh! Se pare că domnul Morrel i-a fâgăduit-o.

— Adică este în culmea fericirii?

— Adică este neobrăzat. S-a repezit deja să mă ajute, de parcă ar fi fost cine știe ce om cu greutate... vreau să spun că s-a oferit să mă împrumute cu bani, de parcă ar fi fost ditamai bancherul.

— Și ai zis nu?

— Bineînțeles! Cu toate că aș fi putut accepta, având în vedere că eu i-am pus în palmă primii arginți din viața lui. Dar, acum, domnul Dantès nu mai are nevoie de nimeni, căci este căpitan.

— Aș! zise Danglars. Nu este încă.

— Pe legea mea, ar fi mai bine să nu ajungă niciodată, zise Caderousse, altminteri n-o să mai poți sta de vorbă cu el.

— Dacă ținem neapărat, zise Danglars, o să rămână atât cât este acum, ba poate chiar mai puțin decât atât.

— Ce spui tu acolo?

— Nimic, vorbeam pentru mine. Și este tot îndrăgostit de frumoasa catalană?

— Până peste urechi! La ea s-a dus acum. Dar, ori mă înșel eu amarnic, ori o să aibă parte de niște neplăceri pe acolo.

— Explică-mi și mie.

— La ce bun?

— Este mai important decât ai crede. Nu-ți prea place Dantès, nu-i așa?

— Nu-mi plac înfumurații.

— Bine, atunci, spune-mi tot ce știi în legătură cu frumoasa catalană.

— Nu știu nimic sigur. Numai că am văzut niște lucruri care m-au făcut să cred, cum ți-am spus, că viitorul căpitan o să întâmpine niscavai neplăceri pe drumul spre Vechile Infirmerii.

— Ce-ai văzut? Hai, zi!

— Ei bine, am văzut că, de fiecare dată când Mercédès vine în oraș, o însoțește un flăcău vânjos, catalan și el, cu ochii negri, cu pielea roșie, foarte brunet, foarte focos, și pe care ea îl numește „verișor”.

— Nu zău! Și crezi că acest verișor îi face curte?

— Bănuiesc... Ce dracului ar putea face altceva un gogeamite flăcăul de douăzeci și unu de ani pe lângă o fată de șaptesprezece ani!

— Și zici că Dantès s-a dus la catalani?

— A plecat cu puțin înaintea mea.

— Dacă am lua-o și noi într-acolo, am ajunge la *Réserve* și, stând la un pahar cu vin de Malaga, am putea aștepta vești.

— Păi, cine să ni le dea?

— O să fim pe drumul pe care va trece Dantès înapoi și o să citim pe fața lui ce s-a întâmplat.

— Bine, hai! zise Caderousse. Dar plătești tu?

— Desigur, răspunse Danglars.

Astfel, amândoi porniră cu pași grăbiți către locul pomenit. Ajunși acolo, cerură să li se aducă o sticlă de vin și două pahare.

Jupân Pamphile tocmai îl văzuse trecând pe Dantès, cu nici zece minute în urmă.

Încredințați că Dantès era la catalani, cei doi se așezară la umbra proaspăt înfrunziților platani și sicomori, în ramurile căroră un stol voios de păsări cânta una dintre primele zile frumoase de primăvară.

CĂRȚILE DE CARE NU TE DESPARȚI NICIODATĂ!

Clasici ai literaturii reprezintă colecția de cărți pe care le citești măcar o dată în viață. Sunt acele narațiuni care te formează, care îți amintesc cine ești și care te însoțesc pretutindeni. Autorii de geniu și operele lor strălucite li se adresează atât celor care se află la început de drum și care descoperă moștenirea culturală a umanității, cât și aceluia care se întorc la pasiunea pentru clasic.

Romane captivante, nuvele și proze scurte splendide, povești de un realism feroce sau care creează lumi – aceasta este marea literatură, confirmată de cele mai prestigioase premii și de preferința nestrămutată a generații de cititori.

Să ne lăsăm purtați de cărțile care au schimbat lumea, care au provocat gândirea, care au transformat *zeitgeist*-ul!

ALEXANDRE DUMAS

Contele de Monte-Cristo

TRADUCERE DE CRISTINA JINGA

PREFAȚĂ DE LILIANA ANGHEL

„Opera unui geniu.”

ANTONIA FRASER, *The Times*

„Dumas este un scriitor care nu a fost studiat nici în liceu, nici la universitate. El este considerat un autor care nu poate fi luat în serios. Pentru mine însă, Dumas este egalul lui Balzac și al lui Hugo.”

DOMINIQUE FERNANDEZ

Partener media:

**OBSERVATOR
CULTURAL** —

ISBN: 978-606-088-592-4

ISBN: 978-606-088-593-1

9 786060 885931

www.edituracorint.ro